



EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ВТОР ОДДЕЛ

ПРЕДМЕТ СПАСОВСКА против СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

(Апликација бр. 28792/21)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

9 декември 2025 година

Оваа пресуда е конечна, но може да подложи уредничка ревизија.



Во предметот Спасовска против Северна Македонија,
Европскиот суд за човекови права (Втор оддел), заседавајќи како Комитет составен од:
Одни Мјол Арнардотир, *Претседател*,
Јован Илиевски,
Стефан Писани, *судии*,
и Дороти фон Арним, *заменик регистратор на одделот*,

Имајќи ги предвид:

Апликацијата (бр. 28792/21) против Република Северна Македонија поднесена до Судот согласно член 34 од Конвенцијата за заштита на човековите права и основните слободи („Конвенцијата“) на 28 мај 2021 година од страна на Македонката/државјанка на Република Северна Македонија, г-ѓа Надица Спасовска („апликантката“), родена во 1954 година, со место на живеење во Скопје и застапувана од г. Д. Ѓорчевски, адвокат со канцеларија во Скопје;

Одлуката да ѝ се достави известување за жалбата согласно член 1 од Протоколот бр. 1 од Конвенцијата на Владата на Северна Македонија („Владата“), застапувана од нејзиниот агент, г-а Д. Цонова, и да се прогласи остатокот од жалбата за недопуштен;

Опсервациите на страните;

По расправата зад затворени врати на 18 ноември 2025 година,

Ја донесе следнава пресуда, усвоена на тој датум:

МАТЕРИЈА НА ПРЕДМЕТОТ

1. Апликацијата се однесува на жалбата на апликантката дека обврската за плаќање паушален износ на приватен снабдувач со топлинска енергија воведен од државата го повредила нејзиното право на мирно уживање во нејзината сопственост (стан) согласно член 1 од Протоколот бр. 1 од Конвенцијата.

2. Апликантката е сопственик на стан во станбена зграда во Скопје кој е поврзан со мрежа за централно греење, управувана од приватен снабдувач со топлинска енергија. На неодреден датум пред 30 јули 2012 година, односно датумот кога Регулаторната комисија за енергетика ги усвоила Правилата за снабдување со топлинска енергија („Правила од 2012 година“), нејзиниот стан бил исклучен од мрежата за греење. Согласно член 53(2) од Правилата од 2012 година, исклучените корисници требало да им плаќаат годишен паушален износ на приватните снабдувачи со топлинска енергија, во вид на месечни рати. Со одлука У. бр. 125/2012 донесена на 22 мај 2013 година, Уставниот суд ја прогласил таа одредба за компатибилна со Уставот (Правилата од 2012 година и одлуката на Уставниот суд се сумирани кај *Стрезовски и други против Северна Македонија*, бр. 14460/16 и 7 други, §§ 12-13 и 17-19, 27 февруари 2020 година).

3. По воведувањето на горенаведената обврска на 1 октомври 2012 година (член 66 од Правилата од 2012 година), приватниот снабдувач со топлинска енергија издал фактури со кои барал од апликантката да го плати паушалниот износ. Кога апликантката не платила, нотар му го одобрил барањето на снабдувачот за извршување на неплатените фактури и издал налог за плаќање во врска со неплатените месечни рати од паушалниот надомест.

4. Ова барање се однесува на налози за плаќање месечни рати во износ од 10 евра за периодот од август 2017 до декември 2017 година.

5. Апликантката ги оспорила горенаведените налози за плаќање пред Основниот суд во Скопје, тврдејќи, меѓу другото, дека: (i) таа не склучила договор со добавувачот,



(ii) паушалниот надомест бил воведен со Правилата од 2012 година, и покрај фактот што една таква обврска можела да се воведе само со примарното законодавство; (iii) Законот за енергетика не ги содржел термините „исклучени корисници“ и „индиректни потрошувачи“ воведени со Правилата од 2012 година; (iv) нејзиниот стан бил исклучен од системот за централно парно греење пред Правилата од 2012 година да влегле во сила; и (v) нејзиниот стан не добивал греење од централното парно греење.

6. Со одлука донесена на 27 март 2019 година, Основниот суд во Скопје ги отфрлил приговорите на апликантката и го потврдил налогот за плаќање. Судот утврдил дека апликантката била „индиректен потрошувач“ на топлината дистрибуирана во зградата преку мрежата за централно греење и соодветно била должна да го плати паушалниот надомест како што е наведено во членовите 53(2) и 66 од Правилата од 2012 година. Одлуката била потврдена од Апелациониот суд на 17 декември 2020 година. Одлуката на Апелациониот суд била конечна.

7. Апликантката се жали согласно член 1 од Протоколот бр. 1 од Конвенцијата дека нејзиното право на мирно уживање во нејзиниот стан било повредено со обврската за плаќање на паушалниот надомест за греење.

ПРОЦЕНА НА СУДОТ

НАВОДНА ПОВРЕДА НА ЧЛЕН 1 ОД ПРОТОКОЛ БР. 1 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

8. Судот нотира дека жалбата на апликантката не е очигледно неоснована во смисла на член 35 став 3 (а) од Конвенцијата или недопуштена по која било друга основа. Затоа, таа мора да се прогласи за допуштена.

9. Релевантните општи начела во врска со правата на апликантката според член 1 од Протоколот бр. 1 од Конвенцијата во случаи што се однесуваат на судски спорови меѓу поединци и приватни компании се сумирани во *Стрезовски и други против Северна Македонија* (бр. 14460/16 и 7 други, §§ 61-62, 27 февруари 2020 година, со дополнителни упатувања).

10. Во овој случај, наметнувањето паушален надомест за греење врз апликантката, како сопственик на стан исклучен од системот за централно греење, или претставувало попречување на нејзиното право на мирно уживање во нејзиниот стан, или неговата компатибилност со член 1 од Протокол бр. 1 треба да се оцени според позитивните обврски на државата според таа одредба (*Стрезовски и други*, цитирани погоре, §§ 64-65). Не е спорно дека оспорената мерка била предвидена со закон (видете ги ставовите 2-3 погоре и *Стрезовски и други*, цитирани погоре, §§ 68-69) и дека нејзина легитимна цел била обезбедување безбедно, сигурно и ефикасно снабдување со топлина (исто, §§ 70-75).

11. Во однос на тоа дали е постигната фер рамнотежа помеѓу конкурентските интереси на поединецот и заедницата како целина, сепак, во предметната постапка домашните судови не ги процениле објективно сите релевантни фактори на случајот, вклучително и аргументите на апликантката (видете став 5 погоре). Тие го примениле истиот сеопфатен пристап за кој Судот утврдил дека е во спротивност со обврската на тужената држава да обезбеди соодветна заштита на имотните права на апликантката и дека е еднаков на неуспех во постигнувањето на потребната фер рамнотежа помеѓу вклучените интереси (видете *Стрезовски и други*, цитирана погоре, §§ 76-89).

12. Судот смета дека во конкретниот случај, Владата признала во оперативниот дел на одлуката опсервации дека постои повреда на член 1 од Протокол бр. 1.

13. Во однос на горенаведеното, Судот заклучува дека имало повреда на член 1 од Протокол бр. 1 од Конвенцијата.



ПРИМЕНА НА ЧЛЕН 41 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

14. Апликантката не поднела барање за правичен надомест во рокот утврден од Судот. Според тоа, Судот смета дека не е повикан да ѝ додели каква било сума за таа сметка.

15. Сепак, Судот смета дека е соодветно да повтори дека домашното законодавство предвидува можност успешниот апликант во постапка пред Судот да побара повторно отворање на домашната постапка (*Стрезовски и други*, цитирано погоре, § 95).

ОД ОВИЕ ПРИЧИНИ, СУДОТ ЕДНОГЛАСНО,

1. *Ја прогласува* на апликацијата за допуштена;
2. *Смета* дека имало повреда на член 1 од Протокол бр. 1 од Конвенцијата.

Изготвено на англиски јазик и дадено известување во писмена форма на 9 декември 2025 година, согласно Правилото 77 ставови 2 и 3 од Деловникот на Судот.

Дороти фон Арним
Заменик регистратор

Одни Мјол Арнардотир
Претседател

